

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2021/18

Karar Sayısı : 2022/97

Karar Tarihi : 8/9/2022

R.G. Tarih - Sayı : 25/10/2022 - 31994

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Hatay 6. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 324. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 36. ve 135. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sanık hakkında basit hakaret suçundan açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükmü

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 324. maddesi şöyledir:

"Yargılama giderleri

Madde 324- (1) Harçlar ve tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri ile soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yargılamanın yürütülmesi amacıyla Devlet Hazinesinden yapılan her türlü harcamalar ve taraflarca yapılan ödemeler yargılama giderleridir.

(2) Hüküm ve kararda yargılama giderlerinin kimlere yükletileceği gösterilir.

(3) Giderlerin miktarı ile iki taraftan birinin diğerine ödemesi gereken paranın miktarını mahkeme başkanı veya hâkim belirler.

(4) Devlete ait yargılama giderlerine ilişkin kararlar, Harçlar Kanunu hükümlerine göre; kişisel haklara ilişkin kararlar, 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre yerine getirilir. (Ek cümle: 2/7/2012-6352/100 md.) Devlete ait yargılama giderlerinin 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 106 ncı maddesindeki terkin edilmesi gereken tutarlardan az olması halinde, bu giderin Devlet Hazinesine yüklenmesine karar verilir.

(5) Türkçe bilmeyen ya da engelli olan şüpheli, sanık, mağdur veya tanık için görevlendirilen tercümanın giderleri, yargılama gideri sayılmaz ve bu giderler Devlet Hazinesince karşılanır."

B. İlgili Görülen Kanun Hükmü

19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 163. maddesi şöyledir:

"Avukatlık sözleşmesinin kapsamı

Madde 163- (Değişik : 2/5/2001 - 4667/76 md.)

Avukatlık sözleşmesi serbestçe düzenlenir. Avukatlık sözleşmesinin belli bir hukukî yardımı ve meblâğı yahut değeri kapsamı gerekir. Yazılı olmayan anlaşmalar, genel hükümlere göre ispatlanır. Yasaya aykırı olmayan şarta bağlı sözleşmeler geçerlidir.

Avukatlık ücret tavanını aşan sözleşmeler, bu Kanunda belirtilen tavan miktarında geçerlidir. İfa edilmiş sözleşmenin geçersizliği ileri sürülemez. Yokluk halleri hariç, avukatlık sözleşmesinin bir hükmünün geçersizliği, bu sözleşmenin tümünü geçersiz kılmaz.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI ve İrfan FİDAN'ın katılımlarıyla 3/3/2021 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle sınırlama sorunu görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yönteminde açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. 5271 sayılı Kanun'da ceza muhakemesi sürecine katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülükleri ile ilgili hususlar düzenlenmiş olup bu kapsamda müdafî seçimi ve görevlendirilmesine ilişkin hükümlere de yer verilmiştir.

4. Kanun'un 149. maddesinin (1) numaralı fıkrasında “Şüpheli veya sanık, soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafîin yardımından yararlanabilir; kanunî temsilcisi varsa, o da şüpheliye veya sanığa müdafî seçebilir.” denmiş; “Müdafîin görevlendirilmesi” başlıklı 150. maddesinin (1) numaralı fıkrasında “Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık, müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafî görevlendirilir.”, (2) numaralı fıkrasında “Müdafîi bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir.”, (3) numaralı fıkrasında da “Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmü uygulanır.” hükümleri kurala bağlanmıştır.

5. Aynı Kanun'un 234. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde mağdur ile şikâyetçinin, vekili bulunmaması hâlinde, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı veya ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarında ve alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesini isteme hakkının bulunduğu belirtilmiş; 239. maddesinde de “(1)Mağdur veya suçtan zarar gören davaya katıldığında, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı veya ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarında ve alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesini isteyebilir. (2) Mağdur veya suçtan zarar görenin çocuk, sağır ve dilsiz veya

kendisini savunamayacak derecede akıl hastası olması halinde avukat görevlendirilmesi için istem aranmaz.” hükümlerine yer verilmiştir.

6. Ceza soruşturması ve kovuşturmasında taraflar (şüpheli/sanık, katılan, mağdur, şikâyetçi) avukatın hukuki yardımından yararlanabilmektedirler. Bu yardım ilişkisi Kanun’un yukarıda yer verilen hükümleri uyarınca a) tarafların 1136 sayılı Kanun’un 163. maddesi çerçevesinde serbestçe düzenledikleri avukatlık sözleşmesiyle, b) tarafların avukatlık sözleşmesi çerçevesinde kendilerini temsile yetkili avukatı olmadığı durumlarda soruşturma ve kovuşturma mercilerinden kendilerine müdafî/vekil tayin edilmesini talep etmeleri üzerine, c) yine tarafların avukatlık sözleşmesi çerçevesinde yetkili olan avukatları olmadığı durumlarda bazı hâllerde kanundan kaynaklanan zorunluluk nedeniyle soruşturma ve kovuşturma mercilerince resen tayin edilen müdafî/vekil vasıtasıyla davayı takip etmek üzere üç farklı şekilde gerçekleştirilmektedir.

7. Başvuran Mahkeme Kanun’un 324. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri...” ibaresinin iptalini talep etmiştir.

8. Kuralda yer alan tarife ibaresinin kapsamına hem sözleşme ile görev yapan avukatlara ödenecek ücrete ilişkin tarife hem de baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek ücrete ilişkin tarife girmektedir. Başka bir deyişle itiraz konusu kuralla, yargılama gideri olarak hükmedilecek avukatlık ücretinin belirlenmesine yönelik olarak tarafların müdafî/vekil vasıtasıyla temsili hususunda yukarıda belirtilen üç durum bakımından da geçerli ortak bir düzenleme getirilmektedir.

9. Bununla birlikte bakılmakta olan davanın tarafları soruşturma ve kovuşturma mercilerince görevlendirilme suretiyle tayin edilen avukat vasıtasıyla değil avukatlık sözleşmesi çerçevesinde kendilerini temsile yetkili kıldıkları avukat ile temsil edilmektedir.

10. Bu itibarla kuralın esasına ilişkin incelemenin tarafların avukatlık sözleşmesiyle kendilerini temsile yetkili kıldıkları avukat ile temsil edilmesi hâli yönünden, diğer bir ifadeyle 1136 sayılı Kanun’un 163. maddesi yönünden yapılması gerekmektedir.

11. Açıklanan nedenlerle 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 324. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri...” ibaresinin esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun’un 76. maddesiyle değiştirilen 163. maddesi yönünden yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

12. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Sınırlama Sorunu

13. Sanığın hakaret suçundan yargılandığı bakılmakta olan kamu davasında katılanın da bulunduğu ve gerek sanığın gerekse katılanın avukatlık sözleşmesi çerçevesinde yetkili kıldıkları bir avukat vasıtasıyla davayı takip ettikleri görülmektedir. Dolayısıyla yargılama neticesinde sanık hakkında cezaya veya güvenlik tedbirine hükmedilmesi ya da hükmün açıklanmasının geri bırakılması veya cezanın ertelenmesine ilişkin karar verilmesi hâlinde katılan lehine kural uyarınca tarifesine göre hükmedilecek avukatlık ücreti sanığa yüklenecektir. Buna karşılık sanığın beraat

etmesi hâlinde bu kez onun lehine ve yine kural uyarınca tarifesine göre hükmedilecek avukatlık ücreti ise -davanın davacısının kamu hukuku olduğu dikkate alındığında- Hazineye yüklenecektir.

14. Bakılmakta olan davanın taraflarının davadaki temsil durumu itibarıyla kuralın sanık hakkında her hâlükârda uygulanma imkânının bulunduğu hususu ile birlikte somut davanın diğer taraflar bakımından bu bağlamdaki niteliği ve şartları gözönünde bulundurulduğunda kuralın esas incelemesinin *sanık* yönünden yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. İtirazın Gerekçesi

15. Başvuru kararında özetle; mensuplarının menfaatlerini korumakla yükümlü Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından hazırlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde (AAÜT) ceza yargılamaları için belirlenen miktarın yüksek olduğu, zorunlu müdafilik kapsamında belirlenen miktarın ise bu miktar karşısında düşük kaldığı, vekâlet ücretinin davanın taraflarını bağlayıcı nitelikte olduğu, vekâletname son duruşmada sunulsa veya vekil duruşmalara hiç katılmayıp sadece dilekçe yazsa dahi vekâlet ücretine hükmedildiği, bu ücretin ekonomik durumu iyi olmayanlar yönünden ciddi külfet teşkil edebileceği, tarifeye göre hükmedilen vekâlet ücretinin bazı durumlarda cezadan bile daha fazla olabildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 36. ve 135. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

16. 5271 sayılı Kanun'un 324. maddesinin (1) numaralı fıkrasında harçlar ve tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri ile soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yargılamanın yürütülmesi amacıyla devlet Hazinesinden yapılan her türlü harcamalar ve taraflarca yapılan ödemelerin yargılama giderleri olduğu hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra da yer alan "...*tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri...*" ibaresi dava konusu kuralı oluşturmakta olup kural 1136 sayılı Kanun'un 163. maddesi ile sanık yönünden incelenmiştir.

17. Tarafların avukatlık sözleşmesi çerçevesinde avukat vasıtasıyla takip ettikleri bir ceza yargılamasında kural uyarınca mahkeme tarafından yargılama gideri kabul edilerek sanık lehine ya da aleyhine olarak hüküm ve kararda ilgisine yükletilecek avukatlık ücretinin 1136 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde her yıl TBB tarafından hazırlanarak Resmî Gazete'de yayımlanan AAÜT'ye göre tespit edilmesi gerekmektedir.

18. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

19. Anayasa'nın 142. maddesinde "*Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.*" hükmüne yer verilmiştir. Buna göre yargılama usulüne ilişkin kuralların belirlenmesi ve bu konuda ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması, bu kapsamda ceza yargılaması sürecinde tarafların yaptığı hangi tür giderlerin yargılama gideri olarak kabul edileceği ile yargılama gideri adı altında hükmedilecek avukatlık ücretinin hangi ölçütlere göre tespit edileceğinin belirlenmesi anayasal ilke ve sınırlar içinde kanun koyucunun takdirindedir.

20. Kanun koyucu, takdir yetkisi kapsamındaki bu düzenlemeleri yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle de bağlıdır. Bu ilke ise *elverişlilik*, *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç için elverişli olmasını, *gereklilik* getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, *orantılılık* ise getirilen kural ile ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade

etmektedir. Bir kuralda öngörülen düzenleme ile ulaşılmak istenen amaç arasında da ölçülülük ilkesi gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur (AYM, E.2020/95, K.2022/3, 26/1/2022, § 17).

21. Kural tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretlerinin yargılama giderleri kapsamında olmasını öngörmektedir. Diğer yandan 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücretinin avukata ait olduğu belirtilmektedir. Anayasa Mahkemesinin anılan hükmün iptali talebiyle açılan davada verdiği 10/4/2019 tarihli ve E.2017/154, K.2019/18 sayılı kararında da ifade edildiği üzere anılan hüküm emredici değil, tamamlayıcı nitelikte bir hukuk kuralı olduğundan kişilerin özgür iradeleriyle düzenleyecekleri avukatlık sözleşmelerinde ücreti kararlaştırırken dava sonunda karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücretinin avukatlık ücretine dâhil edilip edilmeyeceği hususunu gözeterek düzenleme yapmaları mümkündür (bkz. anılan kararda § 16). Bu bağlamda katılan ya da sanık konumundaki taraf ceza yargılaması sonucunda verilen hüküm veya kararın türüne göre yürürlükteki tarife uyarınca lehine yaklaşık ne kadar avukatlık ücretine hükmedilebileceğini de öngörerek avukatıyla imzaladığı sözleşmeyi buna göre şekillendirebilmektedir.

22. Hükmün verilmesine iddia, savunma ve yargılama makamlarının birlikte katılmasını ve bütün sùjelerin düşüncelerini karşılıklı olarak bildirmelerini ifade eden kolektif yargılama, daha etkili ve güvenceli bir yargılamanın yapılmasını sağladığı gibi maddi gerçeğe ulaşmak bakımından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda kuralla ceza yargılamasında gerek katılanın gerekse sanığın avukat yardımını almasının desteklenerek onların bir avukatın hukuki yardımıyla soruşturma veya kovuşturma sürecine daha aktif bir şekilde dâhil olmasının, böylece muhakemenin seyrine yön vermesine ve etki etmesine imkân tanımak suretiyle daha etkili ve güvenceli bir yargılamanın yapılmasının ve maddi gerçeğin daha sağlıklı şekilde ortaya çıkmasının sağlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kuralın etkili ve güvenceli bir ceza yargılaması yapılması amacına yönelik olduğu görülmektedir.

23. Diğer yandan kişinin avukatlık sözleşmesi çerçevesinde hukuki yardımından faydalandığı avukata hangi miktarda ücret ödeyeceği kendisinin ve avukatının ortak iradeleriyle imzaladıkları avukatlık sözleşmesinde kanunla belirlenen sınırlar dahilinde belirlenmektedir. Dolayısıyla her bir sözleşmenin kendi subjektif koşulları çerçevesinde şekillenen bu ücretin çok yüksek miktarlara tekabül ettiği durumlar da söz konusu olabilir.

24. Yargılama sonucunda haklılık durumuna göre ödenmesi gereken avukatlık ücretinin tayininde avukatlık sözleşmesinde yer alan miktarın esas alınmasının objektif olarak önceden kestirilemeyen, her kişi yönünden farklı uygulanabilecek, dolayısıyla belirsiz ve öngörülemez miktarların ortaya çıkmasına yol açacağı açıktır. Ayrıca bu yöndeki bir uygulama, özellikle sözleşme ücretlerinin çok yüksek belirlendiği durumlarda yargılama giderleri üzerine yükletilen kişi açısından ağır ve katlanılamaz bir külfet oluşturabilecektir.

25. Bu açıdan bakıldığında da kuralın yargılama gideri olarak hükmedilecek avukatlık ücretinin tayininde esas alınacak meblağın objektif olarak belirli, öngörülebilir ve ekonomik yönden onun üzerinde çok ağır ve ciddi bir etki yaratmayacak, adalet ve hakkaniyet duygusunu zedelemeyecek makul bir miktar olmasının sağlanmasını amaçladığı anlaşılmaktadır.

26. Katılanın ve sanığın hukuki yardım almak için yaptıkları masrafın yargılama sonucuna göre ücret tarifesi uyarınca belirlenen kısmının yargılama gideri olarak karşılanıyor olmasının onların avukatın hukuki yardımından faydalanmasını kolaylaştırıcı yönde bir etkisinin bulunmadığı söylenemez. Diğer yandan yargılama gideri olarak hükmedilecek avukatlık ücretinin belirlenmesinde objektif bir tarifenin esas alınması ise belirliliği, öngörülebilirliği ve adaleti

sağlayıcı nitelikte olduğundan ulaşılmak istenen söz konusu amaçlar yönünden kuralın elverişli ve gerekli olduğu sonucuna varılmaktadır.

27. Kuralda öngörülen düzenlemenin sanık bakımından iki yönü bulunmaktadır. İlk olarak sanık ceza yargılamasında hakkında cezaya veya güvenlik tedbirine hükmedilmesi ya da hükmün açıklanmasının geri bırakılması veya cezanın ertelenmesine ilişkin karar verilmesi hâlinde şayet katılan ceza yargılaması sürecinde avukatlık sözleşmesi çerçevesinde avukat yardımından yararlanmış ise yargılama gideri kapsamında asgari ücret tarifesine göre belirlenen vekâlet ücreti tutarını sanık katılana ödemek zorunda kalmaktadır.

28. İkinci olarak ise sanığın beraat etmesi hâlinde kendisi lehine hükmedilerek Hazineye yükletilecek vekâlet ücreti tutarı asgari ücret tarifesinde gösterilen miktarı geçmemektedir. Başka bir anlatımla sanık, yargılama sonunda beraat kararı verildiği hâlde bu yargılama sebebiyle hukuki yardımına başvurduğu avukata sözleşme gereği ödediği vekâlet ücretinin tarifeyi aşan kısmına yargılama gideri olarak kendisi katlanmak durumunda kalmaktadır. Dolayısıyla kuralda öngörülen düzenlemenin orantılı olup olmadığı değerlendirilirken tüm bu hususların ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir.

29. Yargılama giderlerinin ödenmesi ceza yargılaması sürecinde değil yargılamanın bitmesinden sonra karara bağlanmaktadır. Bu durumda ceza yargılaması sonucunda sanığın mahkûm olması, yargılamaya konu fiili gerçekleştirilmesi sebebiyle katılanın yargılama sürecine dâhil olmak durumunda kalmasına ve bu süreçte kendisini avukatla temsil ettirmek için avukatlık sözleşmesi yapmasına sebebiyet veren kişi olduğu anlamına gelmektedir. Dolayısıyla katılanın suç işleyen failin tespit edilerek cezalandırılması amacıyla almak durumunda kaldığı hukuki yardım için avukata yaptığı ödemenin, buna sebebiyet veren sanıktan tahsil edilmesi doğaldır.

30. Kural uyarınca sanık, katılanın avukatlık sözleşmesine istinaden avukata ödediği ücretin tamamını değil belirli bir kısmını ödemekle yükümlü tutulmaktadır. Ödemekle yükümlü tutulduğu bu miktar ise önceden hazırlanarak ilan edilen ve herkes için eşit olarak uygulanan tarifede öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilmektedir. Bu itibarla kuralda öngörülen düzenlemenin, kuralın amacı dışında keyfi olarak kullanılmasını önleyecek güvenceleri sağladığı görülmektedir.

31. Diğer yandan beraat etmesi hâlinde de sanık lehine tarifeye göre hükmedilen avukatlık ücreti Hazineden tahsil edilebilmekte, tahsiline imkân tanınan bu miktar da yine yukarıda ifade edildiği gibi önceden hazırlanarak ilan edilen ve herkes için eşit olarak uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde objektif olarak tespit edilmektedir. Dolayısıyla kural bu yönüyle de amacı dışında keyfi olarak kullanılmasını önleyecek güvenceleri sağlamaktadır. Ayrıca daha önce de belirtildiği üzere sanık, beraat etmesi hâlinde yürürlükteki tarifeye göre lehine yaklaşık ne kadar avukatlık ücretinin yargılama gideri olarak hükmedilebileceğini bilerek avukatıyla imzaladığı sözleşme kapsamındaki ücreti belirlerken iradesini buna göre şekillendirme fırsatına sahip olmaktadır.

32. Bu itibarla kuralla korunmak istenen hukuki değerler ve elde edilmek istenen kamusal yarar karşısında sanığa makul olmayan, orantısız bir külfet yüklenmediği, dolayısıyla kuralın ölçülülük ilkesine aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır.

33. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 36. ve 135. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 2. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeler

Esas Sayısı : 2021/18
Karar Sayısı : 2022/97

kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 36. ve 135. maddeleri yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

IV. HÜKÜM

4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 324. maddesinin 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Kanun'un 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 76. maddesiyle değiştirilen 163. maddesi yönünden incelenen (1) numaralı fıkrasında yer alan "...tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri..." ibaresinin;

A. Esas incelemesinin sanık yönünden yapılmasına,

B. 1136 sayılı Kanun'un 163. maddesi ile sanık yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE,

8/9/2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR